

IDRÆTTEN OG DENS UDVIKLING

AF HOLGER HEBSGAARD

Idrætten i Thy og Han Herred er af gammel Dato, og selv om der maaske ikke rent sportsligt er naaet Resultater af epokegørende Art, har Idrættens forskellige Grene dog gennem Aarene samlet i tusindvis af unge og ældre i denne Landsdel. Paa enkelte Omraader er der da ogsaa øvet Bedrifter, der i lange Tider vil vidne om Landsdelen ogsaa paa dette Omraade, og i Perioder naaet Resultater, der har skabt Respekt om Landsdelens Navn paa Idrættens Arena. De fleste Idrætsgrene har haft en god Jordbund i Thy og Vester Han Herred. Ved dygtige Lederes Arbejde er der skabt de bedste Vilkaar for de aktive Deltagere, og bag Foreningerne og disses Idrætsudøvere har man altid mødt en meget levende Interesse hos den brede Befolkning, hvad der har givet sig Udslag i et stort Fremmøde til de forskellige Opvisninger og Konkurrencer og en aldrig svigtende Deltagelse paa de Omraader, hvor det var den økonomiske Hjælp, Idrætten havde Brug for.

Mere og mere er det gaaet op for Befolkningen, hvilken Værdi der ligger i Idrætten, hvad der igen har haft Indflydelse paa Myndighedernes Stilling til Oprettelse af Idrætsanlæg m. v. Paa flere Omraader er Landsdelen endnu bagefter, men den stigende Interesse vil ogsaa skabe Balance her. I Dag er Kendsgerningen den, at de fleste unge Mennesker paa en eller anden Maade deltager i Sport. Idrætten er i Thy og Han Herred blevet den Folkebevægelse, den har Krav paa at være. Idrættens Betydning maales jo ikke i de største og fineste Resultater, selv om disse altid stimulerer og øger Interessen, men nok saa meget paa andre Omraader, ogsaa i Dagligdagen, hvor Resultaterne ikke er slet saa lette at maale, men maaske af desto større Værdi samfundsmæssigt set. Stort set kan det fastslaas, at Idrætten hidtil har haft gode Kaar i denne Landsdel, men at Fremtiden ogsaa vil bringe en Fremgang, som man vist aldrig havde drømt om.

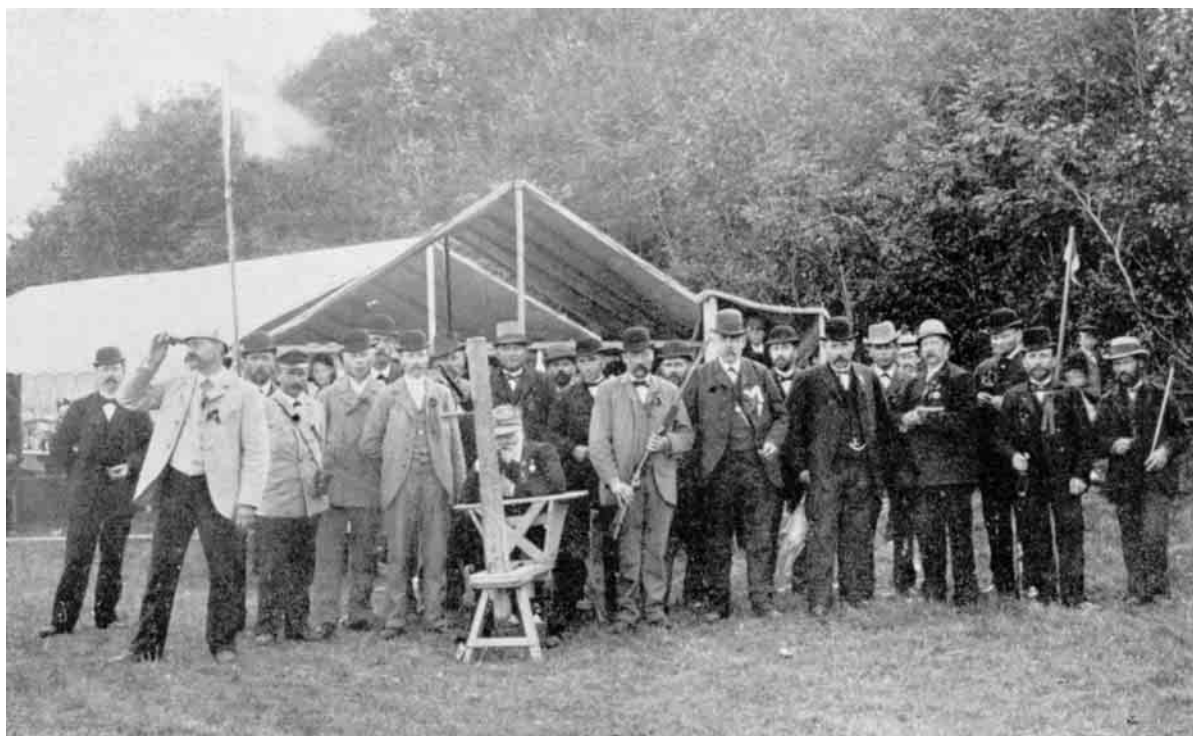
Skydning er den ældste Idræt.

Skydningen er - saavidt det kan ses - den Idrætsgren, som man i Thy og Vester Han Herred først har stiftet Bekendtskab med. Den 10. Maj 1861 dannedes en Skytteforening i Vestervig-Agger med Distriktslæge Beck som Formand. 1862 stiftedes Thisted Skytteforening med Amtmand Rosenkrantz som Formand, og samme Aar en Forening for Jannerup Sogn med den i sin Tid meget kendte Kaptajn Jagd som Formand. Dette Aar kom ogsaa Tømmerby-Lild og Hjortdal Foreningerne med. Der var fra Starten stor Interesse for Skydningen. Det ser man af, at daværende Indenrigsminister Orla Lehmann i en Skrivelse bl. a. fremhævede Thisted Amt som et af de Steder, hvor Skyttesagen havde haft særlig god Fremgang.

Efter Krigsaarenes naturlige Stilstand blomstrede Skyttesagen op igen. De Mænd, der efter dette Tidspunkt var særlig virksomme for Skyttesagens Genoprejsning, var navnlig Kammerraad Hansen og Lærer Chr. P. Jacobsen, begge Thisted. De fik d. 24. April 1868 oprettet ”Thy og Vester Han Herreds Skytteforening”. Foreningen begyndte med 100 Medlemmer, men havde allerede i Juli Maaned 300 yngre Skytter. Lærer Jacobsen var en utrættelig Agitator, og den ene Forening stiftedes efter den anden. Det var en lidt anden Maade, man drev Skydning paa dengang end nu. Det fortælles, at Skytterne f. Eks. Søndag Formiddag samledes i Silstrup, hvorefter man med en af Kvinderne skænket Fane og med hver sit Øvelsesgevær gik ned til Limfjordsstranden, hvor der øvedes Skydning og Eksercits, hvorefter der marcheredes tilbage. I en af Silstrupgaardene var der saa Tale og Sang.

Naturligt blev der snart dannet en Amtsforening, og der blev holdt flere efter den Tids Forhold imponerende Skyttefester. I 1871 holdtes i Thisted en Fest, hvori alene deltog 400 Morsingboere. Samme Aar var der Fest paa Bulbjerg, ligesom et Skyttestævne i Salgjerhøj paa Mors samlede i tusindvis af Deltagere fra hele Amtet.

I 1871 skilte ”Thy og Vester Han Herreds Skytteforening” sig ud fra Amtsforeningen, hvad der bevirkede en Hensygnen, der ikke var af det gode. Flere Foreninger opløstes, og i nogle Aar mærkede man i Landsdelen ikke meget til Skyttesagen. Dens Ide var dog ikke død. 8. December

Thisted broderlige Skyttelaug holdt nogle festlige Fugleskydninger og dette Billede er taget ved en Skydning i Vildsund omkring 1900. Gruppen af Skytter tæller en Række af Datidens mest kendte Thistedborgere. Fra venstre: Støbegodshdlr. Carl C. Kjær, Politibetjent Jul. Larsen (i hvid takke), Afholdsvært A. C. Willumsen, Fiskeeksporter A. Ottesen, Brygger C. Bredahl, Tømmerhandler Hedegaard, Kunstdrejer C. K. Bunck, Gartner Carstens (siddende), Restauratør Skaarup Worm, Savskærer Pedersen, Træhdlr. P. Andersen, Smed Simon Andersen (med Geværet), Snedker J. Mikkelsen, Maler Lassen, Togfører Terp, Købmand S. C. Jørgensen, Vildthdlr. P. Smed Christensen, Politibetjent Heuser, Restauratør Severin Jensn, Skomager N. P. Redsøe og Smed Pedersen.

1878 stiftedes paa et Møde i Østerild Kro en ny ”Thy og Vester Han Herreds Skytteforening”, der bestod af Klim-Vust og Tilsted-Thorsted Sogne med Friskolelærer P. P. Smidt i Silstrup som Formand. Man begyndte med 40 Skytter. To Aar senere kom yderligere tre Foreninger med. I 1884 fratraadte Smidt som Formand og afløstes af Friskolelærer Niels Gertsen, der med en enkelt Afbrydelse beholdt Pladsen til 1903. I de første Aar af denne Periode var der ikke megen Fremgang, idet Foreningens Omraade indskrænkede sig til Han Herred og Hannæs. I 1896 vaagnede Thyboerne igen til Daad, saa man senere kunde dele Foreningen i to Hovedkredse.

I 1903 blev Lærer J. Kr. Møller i Østerild Formand. Der fandtes da 28 aktive Skyttekredse med ialt 691 Skytter. Der afholdtes samme Aar en Fest, hvor man fejrede 25-aars Dagen for Oprettelsen af ”Skytteforeningen for Thy og Vester Han Herred”. 1906 blev Skovrider Bruun, Ydby, Amtsskytteforeningens Formand, og denne kunde derefter glæde sig ved god Fremgang og støt Arbejde i alle Kredse, indtil Verdenskrigen i 1914 bragte Forstyrrelse i Arbejdet og betydelig Nedgang i Medlemstallet. 1906 havde dette været 1194 aktive, hvoraf de 458 øvede Gymnastik. I 1913 talte Foreningen 45 aktive Kredse med 1305 aktive Medlemmer, hvoraf 258 kvindelige Gymnaster. I 1917 dalede Kredsenes Antal til 26 med kun 658 aktive Medlemmer, hvoraf 237 var Kvinder.

I Thisted By fandtes der et gammelt Skydeselskab under Navnet ”Det broderlige Skyttelaug”, hvis Tilblivelse menes at ligge længere tilbage end 1872. Det var en selskabelig sportslig Forening. Da Skyttekredsen dannedes, gik en Del Medlemmer fra Skyttelaugene med over, og i 1896 blev de to Foreninger slaaet sammen.

Skytter og Gymnaster skilles.

I Aarene indtil Verdenskrigen 1914-18 havde Skytterne og Gymnasterne, som havde stigende Tilslutning, med megen Ære deltaget i Konkurrencer Landet over. Selv en Verdensmester havde man i sine Rækker. Til det internationale Skyttestævne i Viborg i 1914 stillede Amtet med et Kapskydningshold, og Dyrnlæge C. Thomsen, Thisted, blev Verdensmester i knælende Skydning. 50-Aars Jubilæumsdagen fejredes ved en stor Skytte- og Gymnastikfest paa Sjørring Volde, der

Thisted Skyttekreds har gennem mange Åar haft Skydebane ved Østerstrand, og her ses et Hold Skytter fra Tiden omkring 1910. Staaende fra venstre: Skomager N. P. Redsøe, Lærer Rønn Nielsen, Lærer Frandsen (Faartoft), Fr. Tølbøll (Nors), Træhldr. Ibsen Sørensen, H. Hansen, Snedker Jacobsen, Vildthldr. P. Smed Christensen, Sukkervarefabrikant S. C. Jørgensen og Boghinder Carl Munck. - Siddende: Guldsmid C. V. Henningsen, Kæmner Brandi, Bankdir. Zoll, Fr. Bredahl, Isenkræmmer Brandi, Bryggerkarl Ubbesen og Pottemager Jensen. - Liggende: Chr. Søndergaard, Chr. Smed Christensen og Træhldr. P. C. Aarslev.

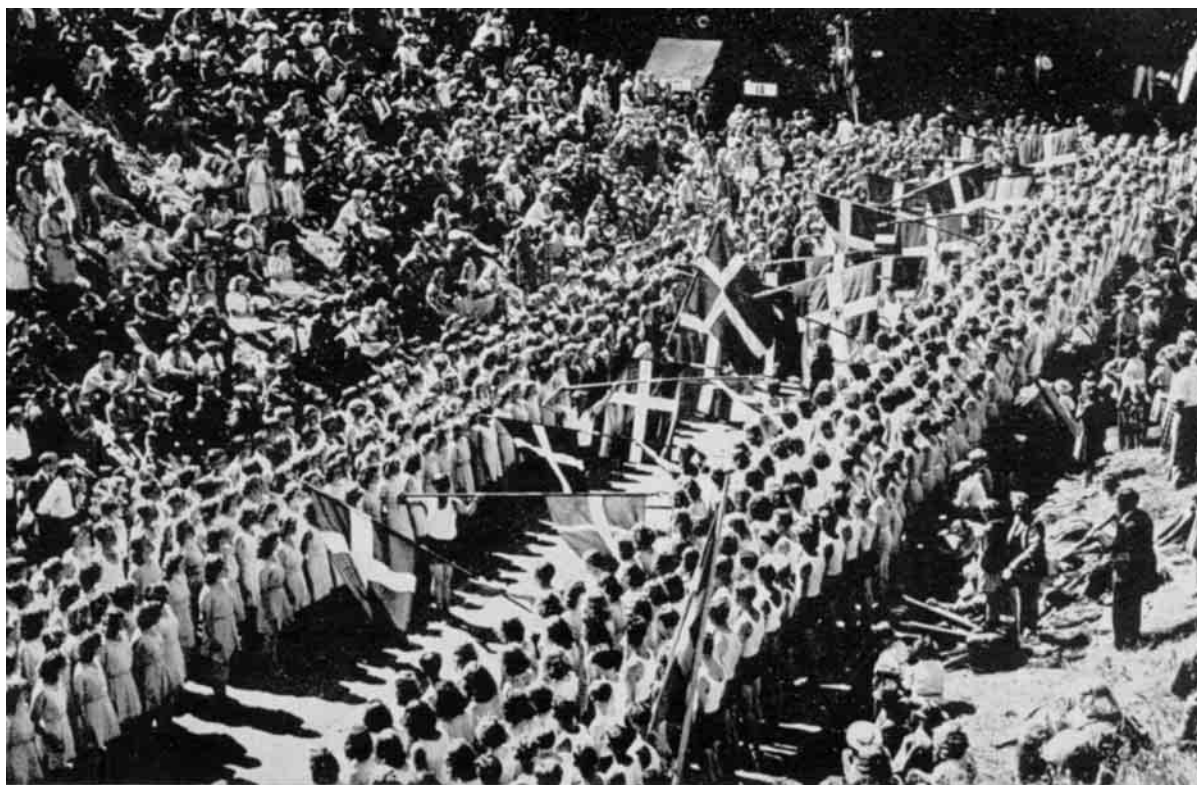
senere kom til at danne Rammen om mange smukke og store Fester. Der var dengang Opvisning af et Damehold paa 100 og et Herrehold paa 150 Deltagere. I Skydningen deltog over 200 Skytter. Alene Gymnastikopvisningerne samlede 6000 Tilskuere.

I de samme Aar rejstes der en Stemning for at skille Skytter og Gymnaster ad. For at bringe bedre Forhold mellem disse to Kategorier blev der i 1920 udarbejdet og vedtaget nye Love; der i høj Grad imødekom Gymnasternes Krav, ligesom Foreningens Navn blev Ændret til "Thisted Amts Skytte- og Gymnastikforening". I de følgende Aar var der stadig Fremgang i Arbejdet. Man deltog i Landsfester, anskaffede ny Fane, og i 1921 anlagdes nye Skydebaner i Sjørring. De blev anlagt af et Interessentselskab, men allerede i 1923 overtaget af Amtsforeningen. I 1922 blev Skovrider Bruun igen Formand, idet han afløste N. M. Mortensen, Heltborg. Skydefærdigheden steg betydeligt, og i 1931 og 1933 blev Amtet Nr. 2 af samtlige jyske Amter.

1923 vedtog man igen nye Love. Disse gav større Selvstyre til henholdsvis Gymnaster og Skytter. Gymnasterne var de fleste, og Skytterne kunde ikke hindre, at det paa Generalforsamlingen i 1929 blev vedtaget, at fra 1. Januar 1930 skulde Foreningen deles i en selvstændig Gymnastikforening og i en Skytteforening, der tog Navnet "Thisted Amts Skytteforening", der som Formand valgte Forretningsfører Chr. Smed Christensen, Thisted, der den Dag i Dag er Formand, og det samme gælder Revisor N. C. Søndergaard, der samme Dag valgtes som Forretningsfører.

Af større Begivenheder indenfor Amtsskytteforeningen efter 1930 kan nævnes, at man i 1931 ved Jyllandstævnet hjemførte den berømte "Sandemann" Pokal og i 1933 - ligeledes ved Jyllandsskydningerne - blev Nr. 2. Saavel i 1931 som 33 var det en Skytte fra Thisted Amt, der blev Nr. 1, nemlig K. Søndergaard Knudsen fra Søndbjerg. Gennem Aarene voksede Foreningen støt. I 1939 blev Foreningen igen Nr. 1 ved Jyllandsskydningerne.

9. April 1940 bragte Forstyrrelse i Arbejdet, men man fortsatte ufortrødent. I Landsskydningen paa Hjemmebane i 1942 sejrede Foreningen over 22 Konkurrenter. I Aarene 1930-40 havde Antallet af aktive Skytter været mellem 200 og 250, men i de første Krigsaar. voksede Medlemsantallet betydeligt. I 1941 steg Kredsantallet fra 12 til 21 og Antallet af aktive Skytter fra 263 til 880. I 1943 var der 25 Kredse og over 1000 aktive Medlemmer samt over 600 passive Medlemmer. Stilstand kom til at herske de sidste Krigsaar af naturlige Grunde, men efter Befrielsen

Hvert Aar i Juli afholder Thisted Amts Gymnastikforening et Gymnastikstævne paa Sjørring Volde, som paa saadanne Dage danner en pragtfuld Ramme om det storslaaede Skue af mange Hundrede mandlige og kvindelige Gymnaster, og her samles altid Tilskuere i Tusindvis. (Preben Lind fot.)

viste der sig en enorm Interesse for Skyttesagen, som gav sig Udslag i mange nye Medlemmer. Der blev anlagt adskillige nye Skydebaner, og i 1948 vil Amtsforeningen kunne indvi nye moderne Baneanlæg tæt udenfor Thisted som en smuk Slutsten paa en lang Aarrækkes energisk Arbejde.

Gymnastikken staar smukt.

Thisted Amts Gymnastikforening, der - som det fremgaar af foranstaaende - er et Barn af Skyttebevægelsen, begyndte sin selvstændige Virksomhed den 18. Januar 1930, men det var jo i Virkeligheden kun en Fortsættelse af et allerede godt paabegyndt Arbejde. Der blev da ogsaa og er det den Dag i Dag et særdeles godt Samarbejde mellem Parterne, ikke mindst paa det økonomiske Omraade ved Afholdelse af Fester m. v.

Gennem mange Aar havde Fabrikant N. Schjødt, Hvidbjerg, været Formand for Gymnastikudvalget indenfor Skytte- og Gymnastikforeningen, men blev i 1930 afløst af Købmand Johannes Yde, Aarup. Man startede med 23 Kredse, men var allerede ved Aarets Udgang oppe paa 30 Kredse med 437 Mænd og 319 Kvinder som aktive Gymnaster. Antallet af Kredse blev i det kommende Tiaar uforandret, men Gymnasternes Antal øgedes. I 1938 var der ialt 1264 aktive Gymnaster.

Hvert Aar har Foreningen afholdt en stor Gymnastik- og Folkefest paa Sjørring Volde - ogsaa under Krigen paa nær et Aar, da Stadion i Thisted blev Skuepladsen. Denne Gymnastikfest er en af Aarets store Begivenheder for Idrætten her paa Egnen. Der deltager gerne 30-40 Hold med 6-800 Gymnaster, og der er mange Tusinde Tilskuere. Foreningen har aldrig været bange for at give sig i Lag med store Arrangementer og staar da ogsaa godt økonomisk i Dag, selvom Sjørringfest og Regnvejrsplejer at høre sammen. Foruden denne Sommerfest holder Amtsforeningen hvert Aar Foraarsopvisninger i de tre Hovedkredse, Foreningen er delt i, og desuden afholdes med Mellemrum Delingsførermøder og Delingsførerkursus. I 1935 deltog Foreningen i Landsfesten i Ollerup med 200 Gymnaster og i 1947 i Landsstævnet i Odense med over 200 Gymnaster. I 1930 deltog 30 Gymnaster i Lingiaden i Stockholm.

Besættelsesaarene 1940-45 bragte megen Afbræk i Arbejdet, da Forsamlinghuse og Gymnastiksale blev beslaglagt af Tyskerne. Arbejdet gik dog ikke i Staa. Man gennemførte saavidt muligt det samme Program som før Krigen, og Interessen hos de Unge var ikke i Dalen. Tværtimod. Jo flere Vanskeligheder, der var, jo flere Gymnaster meldte der sig. Tallet paa aktive Gymnaster var fra 1940 i stadig Stigen, og man var i Vinteren 1946 naaet op paa 900 voksne Mænd og 929 Kvinder samt 255 Dreng og 559 Smaapiger. Der kan ikke herske Tvivl om, at Tallet vil stige endnu mere i de kommende Aar, men man har heller ikke Tag i alle Unge endnu. I 1947 vedtog Thisted Idrætssklub at indmelde sine Gymnaster i Amtsgymnastikforeningen, men Indmeldelsen er endnu ikke blevet aktuel, da Gymnasterne har modsat sig Indmeldelsen, idet man hævder, at de to Foreningers Formaaalsparagraffer ikke er ens.

I de senere Aar har Amtsgymnastikforeningen taget Folkedansen op, og denne Gren, der vel ikke kan kaldes Idræt, i hvert Fald ikke betragtes som saadan, har vundet nogen Tilslutning rundt i Foreningerne. Haandboldsporten har derimod slaaet mere an. Adskillige Foreninger driver dette Spil om Sommeren, og det vil faa en langt større Udbredelse i de kommende Aar, selvom det nok i Længden vil komme til at føre en forgæves Kamp mod Fodboldspillet. Gymnastikken er naturligt det vigtigste, og det er sikkert klogt at udbygge og befæste den allerede opnaaede Position, for man slaar sig paa andet, som maaske kan trække de Unge bort fra Gymnastikken til andre Idrætsgrene. Et af de store Spørgsmaal indenfor Gymnastikken i Foreningen, som samler saa mange Unge fra Landet, er, hvorvidt man skal indføre Konkurrencegymnastikken. Foreningen har indført denne Konkurrence ved Foraarsopvisningerne, men helt at give sig Konkurrencen i Vold vil sikkert ikke være af det gode for Helheden.

Amtsgymnastikforeningens nuværende Formand er Landmand Peder Vangsgaard, Hvidbjerg, som i 1938 afløste Henry Jørgensen, Kollerup, som var Formand i Aarene 1936-37.

Fodboldsporten samler de store Skarer.

Den Idrætsgren, der næstefter Skyttesporten fik Tag ikke alene i Ungdommen, men i Befolkningen som Helhed, og som gennem de sidste mange Aar har domineret Landsdelen som alle andre Steder, er Fodboldsporten, hvis Højdepunkt naturligt er naaet i Thisted, men som dyrkes i hver eneste Kommune Landsdelen over. Det er i Dag den Idrætsgren, der samler de fleste Idrætsudøvere og de fleste Tilskuere.

I Thisted Idrætssklub, der stiftedes i 1904 og nu paa det nærmeste har 1000 Medlemmer, er Fodboldspillet det alt dominerende og har været det paa nær nogle Aar, da Atletikken havde sin Blomstringstid. Allerede i 1896 blev der spillet Fodbold i Byen, men det var først, da Klubben dannedes, at der kom Gang Spillet. I 1913 overtog nuværende Direktør Fr. Bredahl, der har været Formand for Thisted Idrætssklub gennem en meget lang Aarrække, Træningen, og det gik fremad hvert Aar. Man spillede dog ogsaa Fodbold andre Steder i Landsdelen dengang, baade i Hurup, Uglev og Koldby. Indtil 1919 spilledes paa den gamle Bane i Dragsbæk. Derfra flyttedes op paa Vestre Dyrskueplads, der blev Rammen om talrige Idrætsskonkurrencer, indtil man i 1937 flyttede tilbage til Dragsbæk, denne Gang til det nye og dengang imponerende Stadion, der nu, 10 Aar efter, er for lille og staar foran en betydelig Udvidelse. Det var ikke altid i disse Aar, at Thisted kunde besejre Landklubberne, særlig var Hurup fint spillende, men i 1920'erne kom man godt med, og i 1926 blev Klubbens 1. Hold Kreditsvinder. Det anses af mange for at være det bedste Hold, Klubben nogensinde har haft. Det var Navne som Gunnar Nielsen, M. Stausgaard, Ivar Thomsen, Carsten Mikkelsen, Alfred Bjerregaard, Johs. Pedersen, Fr. Lauritsen, Otto Nielsen, Jens Gramstrup, Egon Jensen, Jens Kobberø og Chr. Gramstrup.

I 1933 kom Klubbens 1. Hold i den jydsk Mellemrække og blev jydsk Mester i A-Rækken. Derpaa begyndte den lange og sejge Kamp for at naa Mesterrækken, et Maal, der først skulde blive naaet 10 Aar senere, i 1943. Fem Gange i Løbet af de 10 Aar var Holdet lige ved, men tabte den afgørende Kamp. Det var i 1934-35-37 og 39, og endelig kom Oprejsningen i 1943, da Holdet ved en Række flotte Sejre kæmpede sig frem i Jydsk Boldspil Unions fornemste Fodboldrække. Det var en af de allerstørste Dage, maaske den største, i Landsdelens Idrætshistorie - hidtil! Det blev dog

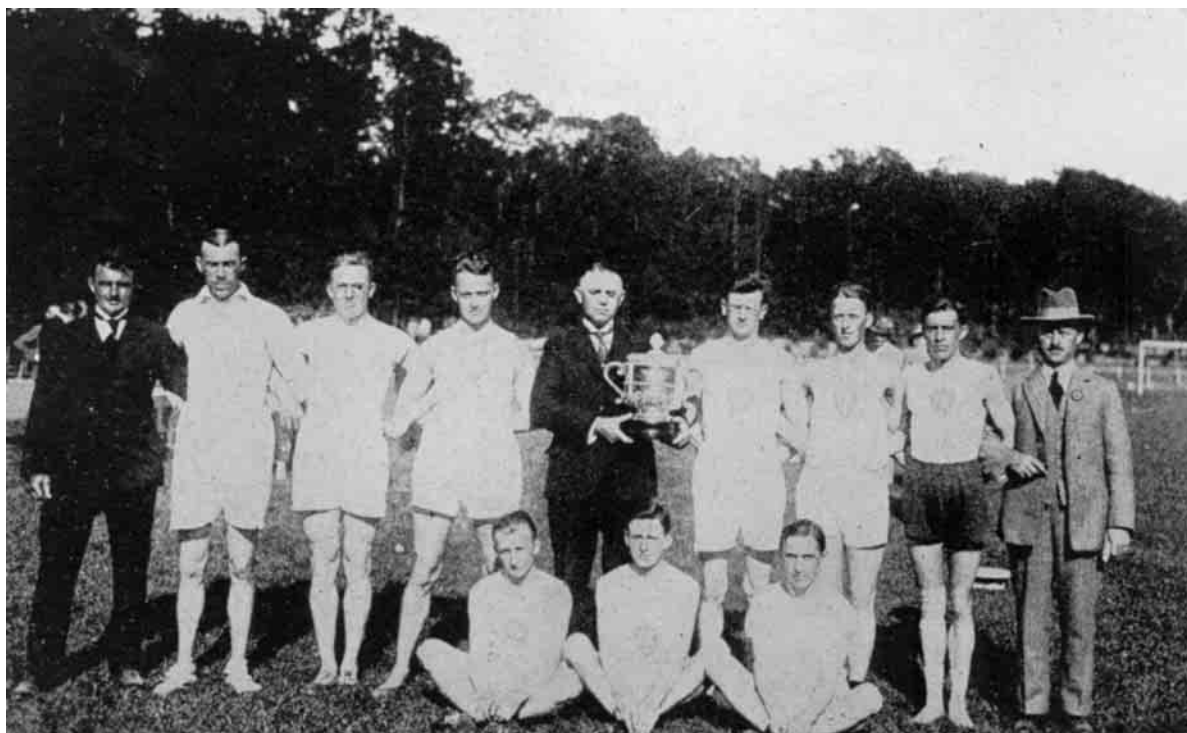
T.I.K.s Mesterækkehold, der blev Vinder af den jyske Mesterrække 1944. – Bagerste Række fra venstre: Carl Johan Tjørnum, Otto Riber, Knud Erik Andersen, Poul Bunk, Arnold Jensen og Henning Poulsen. Knælende fra venstre: Herlev Jeppesen, Aage Hebsgaard, William Andersen, Harald Nielsen og Tage Salomonsen.

ikke derved. Holdet gik videre og vandt det jyske Mesterskab i Mellemrækken og vandt endelig i 1944 det jyske Mesterrækkemesterskab og kom med i Slutkampene om at komme med i Danmarksturneringen. Det var store Dage for Idrætten i Thy og V. Han Herred. Det var Dage, hvor saa at sige hele Befolkningen fulgte de 11 Spilleres Kamp. Det var Begivenheder, som kun Atletikfolkenes Kamp om det jyske Mesterskab kan sidestilles med.

I Dag har Thisted Idrætsklub et Mesterrækkehold, et Mellemrækkehold og to B-Hold i J. B. U.s Seniorafdeling, foruden Ynglinge-, Junior- og Drengehold. Henimod et Par Hundrede Spillere alene i Thisted Idrætsklub helliger sig Fodboldspillet, hvortil kommer adskillige Spillere i Arbejdernes Idrætsklub i Thisted. Det er dog ikke alene i Thisted, at Fodboldspillet drives saa intenst. I den øvrige Landsdel er man efterhaanden kommet godt med. I Vestervig, Klim, Fjerritslev og Hurup finder man i Dag udmærket spillende Hold i J. B. U.s A-Række, og endvidere er mange Hold i Thy og V. Han Herred med i J. B. U.s B-Række, og flere vil følge efter. Bedsted har oven i Købet i 1947 spillet sig op i J. B. U.s Mellemrække.

Et særligt godt Arbejde er udført af Thisted Amts Boldspil Union, der for godt en halv Snes Aar siden startedes med det Formaal at ophjælpe Fodboldsporten i Thy og Vester Han Herred. Man fik Samling paa Klubberne, fik startet Turneringer og søgte og søger at dygtiggøre Spillere og Ledere. At Arbejdet i høj Grad er lykkedes, ser man derigennem, at Holdene fra T. A. B. U. efterhaanden søger over i Jysk Boldspil Union, hvad der er det bedste Bevis for, at Arbejdet er lykkedes. Man søger i særlig Grad at sætte Arbejdet ind paa at dygtiggøre de Unge, hvad der nok skal give Resultater ud i Fremtiden. Der er i flere Aar arrangeret Landsdelskampe med Mors. Formanden for T. A. B. U. har gennem de sidste mange Aar været Installatør Facius, Bedsted, og Turneringsleder gennem mange Aar var den tidligere TIK Spiller, Egon Jensen, der nu er afløst af en anden TIK Spiller, Gunnar Nielsen.

Der er gennem Aarene ofret meget for at dygtiggøre Fodboldspillerne. Dette gælder i særlig Grad indenfor Thisted Idrætsklub, hvor man gennem Aarene har haft Besøg af saa at sige alle betydende jyske Fodboldhold, og hvor man har ofret mange Penge paa Trænervirksomhed, lige fra Ungareren

Vinderne i den jydsk Atletik-Holdkamp 1926. Deltagerne er fra venstre: Frederik Hansen, Marius Jørgensen, Johannes Brock, Aage Christensen, Frederik Bredahl (Formand), Ejner Jensen, Ejnar Hansen, Frederik Dybkjær, Ole Madsen (Kasserer). Siddende: Henry E. Pedersen, Thorvald Mortensen, Christian Brock.

Fritz Molnar over Vestervig Madsen og Emil E. Hansen med flere til Lærer Poul Bunk, der har været Træner de senere Aar og er en anerkendt Kapacitet paa dette Omraade, hvortil kommer, at han jo har været en sjælden dygtig all-round Idrætsmand, der har betydet meget for sin Klub. Ogsaa ude Landklubberne har man i højere Grad end hidtil taget dette Træningsarbejde op. T. A. B. U. arrangerer saaledes hvert Aar Træningskursus.

Mange Navne vil være forbundet med Fodboldspillet i Thy. Det vil være ugørligt at nævne dem alle. Nævnes skal kun Brødrene Gramstrup i Thisted og Henry Søndergaard, der naaede at komme paa udvalgt jydsk Hold.

Det gælder vist for Fodboldspillet, at det er den Sportsgren, der har de bedste Forhold at arbejde under. Standarden for Fodboldspillet i Thy og Vester Han Herred har aldrig været bedre end i Dag. Det er den Sportsgren, der i overvældende Grad dominerer Billedet af Idrætten.

Atletikken kastede Glans over Thisted.

Atletikken - den frie Idræt - kommer ikke, hverken i Antallet af Udøvere eller med Hensyn til Publikum, op paa Siden af Fodbold. Den dyrkes kun i Thisted indenfor Thisted Idrætsklub og staar i disse Aar ikke særlig stærkt, men har en glørværdig Fortid. Det var igen Fr. Bredahl, der var med til at starte denne Idrætsgren, og han fik en fortrinlig Hjælper i Lærer Marius Jørgensen, der for godt 25 Aar siden kom til Byen og som kom til at betyde ualmindelig meget netop for den frie Idræt, saa man altid har forbundet de to med hinanden.

Det var i Atletik, at Thisted og dermed Landsdelen i første Omgang gjorde sit Navn kendt Landet over som Idrætsby. Fire Gange i Træk blev Thisted jydsk Mester i Atletik og fik Aktier i den berømte Bülowpokal. Det var i 1921, at Klubben første Gang deltog Slutkampen og blev Nr. 2. I 1923 vandt Klubben for første Gang Mesterskabet og sejrede igen de kommende tre Aar. Begejstringen i Landsdelen kendte ingen Grænser. Det var begivenhedsrige Dage, som de, der dengang var med, den Dag i Dag taler om. Det var for dem Mindedage, som de aldrig glemmer. Det var Begivenheder, som i Dag faar Ungdommen til at se op til de, der dengang formaaede at gøre Landsdelens og Byens Navn kendt.

Thisted fostrede gennem Aarene mange fremragende Atletikfolk. I Fr. Hansen havde Klubben gennem mange Aar en af Landets bedste Hammerkastere, der var jydsk Mester og Deltager i

Landsholdskampen to Gange. Ejner Jensen er ogsaa et Navn, der hører med. Videre kan nævnes Frederik Dybkjær og Ejnar Hansen, Viggo Andersen, der blev dansk Mester i Hammerkast, der forøvrigt synes at være en Favoritøvelse for Thisted, som i sin Tid havde fem af Landets bedste Kastere paa een Gang: Frederik Hansen, Viggo Andersen, Marius Jørgensen, Aage Christensen og Carl Beyer. Den berømteste af alle TIKs Idrætsmænd fra gamle Dage var nok Johannes Brock, der dukkede op som et straalende Stjerneskud i 1921. Han blev dansk Mester to Aar i Træk paa alle tre Sprinterdistancer og satte nye danske Rekorder. Han var den Tids Holst Sørensen! Af andre Navne maa nævnes Henry Pedersen, den ene af Hovedredaktørerne af dette Værk, og en Navnebroder, der senere blev Formand for Københavns Idrætsforening, Kaj Aas Andersen, Aage Larsen, Henry Søndergaard, Poul Bunk, Erik Hansen, og mange flere. To Navne straaler med en særlig Glans. Det er Aksel Pedersen, der blev en berømt Løber, og som fik sit Gennembrud paa Thisted Stadion, samt Marius Jørgensen, der i sin Tid ganske dominerede den frie Idræt og satte nye danske Rekorder og vandt danske Mesterskaber i Fem- og Tikamp. Han har vundet 17 jyske og mange fynske Mesterskaber og været Deltager ved Landskampene samt været med ved Olympiaden og har i det hele taget været en af dansk Atletiks store Navne gennem mange Aar.

Løberen Aksel Pedersen sejrer i et 300 Meter Løb paa Thisted Stadion ved Idrætsugen i 1943. (Preben Lind fot.)

Desværre staar Nutidens Atletikudøvere i Thisted ikke Maal med Fortidens, men Idrætten øves under gode Kaar, og maaske kommer den Dag, da Thisted's Navn i denne Idrætsgren igen kommer frem i Teten. Det var dog at haabe, at det forinden lykkedes at faa gjort ogsaa Ungdommen fra den øvrige Landsdel interesseret i den frie Idræt.

Haandboldspillet.

Haandboldspillet er af ny Dato, men har faaet et ret godt Tag i Ungdommen, selvom det ikke ser ud til, at den vil fortrænge Fodbolden, men maaske nok den frie Idræt. Noget anderledes vil Situationen nok blive den Dag, da Spillet kan gennemføres indendørs, naar de kombinerede Tennis-, Badminton- og Haandboldhaller ad Aare dukker frem. Foreløbig er der kun Tale om Sommerens udendørs Haandbold. Først i 1933 begyndte man i Thisted Idrætsklub med Haandboldspillet, og paa Landet fulgte man snart efter. Allerede i 1934 oprettede Thisted Amts Boldspil Union en Haandboldturnering, der siden er blevet gennemført næsten hvert Aar. Det var saaledes de første Aar, at Thistedholdene var overlegne, men snart kom Landholdene godt med, og i de senere Aar har de kunnet slaa Thistedboerne. I Thisted tilmeldte man sig efter Krigen Jydsk Haandboldturnering, men Afstandene er endnu for store til, at denne Turneringsform kan have nogen virkelig Værdi.

Udover i T.A.B.U. drives der ogsaa Haandbold i Thisted Amts Gymnastikforening, af saavel Damer som Herrer. I 1944 naaede man i Thisted op paa et Par Hundrede Deltagere i denne Idrætsgren. Siden har der været lidt Nedgang, men der er ikke Tvivl om, at det er en Idrætsgren, der vil interessere mange Unge i Fremtiden, ikke mindst, naar man faar indført indendørs Haandbold.

Ogsaa paa dette Omraade og vel ikke mindst her har man haft en stor og god Instruktørstab til Raadighed.

Nr. 2 ved de jyske Mesterskaber 1937 i Aarhus. T.I.K.a Atletikhold 1937. Staaende fra venstre: Henry Søndergaard, Marius Jørgensen, Frederik Hansen, Karl Knudsen, Andreas Nygaard, Aage Larsen, Poul Bunk, Ejnar Jensen, Aksel Pedersen, Martin Petersen. Siddende fra venstre: Gustav Johansen, Karl Knudsen og Erik Hansen.

Svømning, Rosport og Sejlsport.

Svømning er Smertensbarnet indenfor Landsdelens Idræt. En beskeden Tilværelse har denne Idrætsgren altid ført, skønt man i Thisted har Vandet ganske nær. Undervisningsforholdene har gennem Aarene været under al Kritik, saa der ikke har været Tale om at gennemføre en egentlig Svømmeundervisning og slet ikke kunnet være Tale om nogen Form for Konkurrenceidræt. Udover enkelte Stævner og Konkurrencer har Svømning ikke kunnet vise noget Ansigt udadtil. Det sker først, naar man faar en 1. Kl. Badeanstalt i Byen, hvad man arbejder paa, men det er et Spørgsmaal, der sikkert først løses ad Aare. Thisted burde have de bedste Betingelser for ogsaa paa dette Omraade at være med i Kampen, men her er et Omraade, hvor man har svigtet Ungdommen. I Hurup har man et Friluftsbad, men af nogen sportslig Betydning er det ikke.

Naturlige Betingelser er til Stede for at drive baade Rosport og Sejlsport indenfor Landsdelens Grænser, og Mulighederne ligger da heller ikke uudnyttet hen. Igennem mange Aar har der eksisteret en Roklub i Thisted, for nogle Aar siden skilte Damerne sig ud og dannede deres egen Klub, men alligevel i en vis Forbindelse og i hvert Fald i godt Samarbejde med Herrerne. Klubberne har hver for sig deres eget Hus og har gode Forhold at øve Sporten under. Hidtil har Hovedvægten ikke været lagt paa det konkurrencemæssige, men i højere Grad paa det motionsmæssige. Tilslutningen til denne Idrætsgren har dog gennem Aarene været stor, og Thisted Bredning er en god Tumbleplads for de mange Slags Baade, som Roerne benytter til deres Sport. Ogsaa paa Landet er man kommet med paa dette Omraade, idet der er oprettet Roklubber baade i Vestervig og i Hurup, og begge Steder arbejder man med stor Interesse.

Sejlsporten har rent sejlermæssig de bedste Betingelser for at blive en stor Sport, og Flaaden af Lystsejlere i Thisted er da ogsaa øgedes næsten Aar for Aar i de sidste mange Aar. Desværre har man ikke gode Beddings- og Ophalingsforhold, men man haaber, og det samme gælder Roklubberne, at man med Tiden kan flytte ud i Dragsbækbugten, hvor de mest ideelle Betingelser er til Stede for at lave en rigtig Ro- og Sejlsportshavn.

Lige fra de første Aar, Thisted Sejlklub stiftedes, har Medlemmerne deltaget i de mange Kapsejladser, der har været arrangeret Limfjordsbyerne imellem og har mange i Tilfælde klaret sig fint. Sejlsporten er jo en noget speciel Form for Idræt, som aldrig vil kunne samle de mange

*Kong Christian X lykønsker Thistedboen
Johannes Brock med de tre danske
Mesterskaber i 100, 200 og 400 Meter Løb
paa Aarhus Stadion 1921.*

Mennesker, hverken som direkte Deltagere eller som Tilskuere, men det er en herlig Sport, og det er et skønt Syn i de lune Sommeraftener at se de mange Baade krydse over Bredningens Vande.

Overdyrlæge Svend Larsen, gennem flere Aar en initiativrig og dygtig Formand for Thisted Sejlklub, startede lige efter Krigen en "Nordjydsk Sejlerskole", et Aktieselskab, der har købt sin egen Baad og nu arbejder med det Formaal at uddanne unge Mennesker til at øve Sejlsporten.

Tennis og Badminton.

Tennissporten har aldrig gjort sig bemærket udover Landsdelen gennem fine Resultater i Kamp mod andre Landsdeles Spillere. Spillet har hovedsagelig været koncentreret om Tennisklubben i Thisted, men man har alrid lagt mest Vægt paa det motionsmæssige. Tennissporten i Thisted er dog ikke af nogen ny Dato – ældre, end de fleste vist tænker sig, idet der har været spillet Tennis siden omkring Aarhundredeskiftet. Den første Tennisbane i Thisted blev

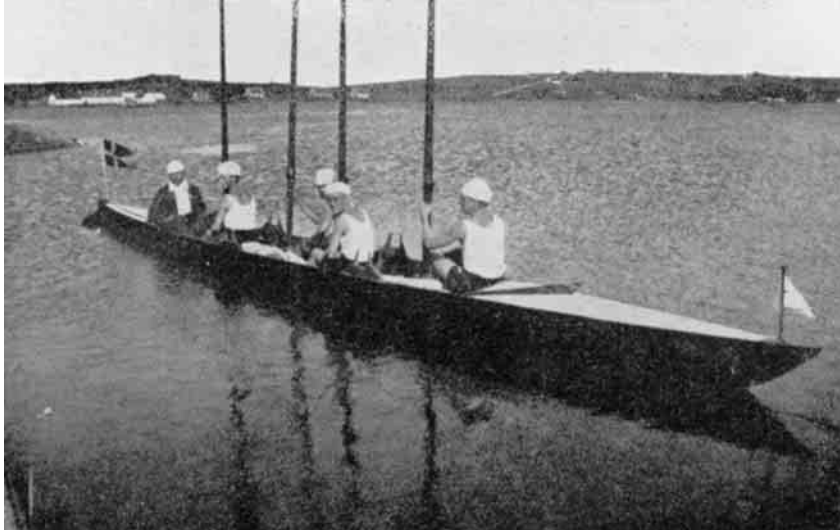
dengang anlagt ved Siden af "Keglebanen" i "Royal"s Have (det nuværende Esplanaden). Her dyrkede man Spillet, indtil Klubben anlagde de to Baner ved Vestre Dyrskeueplads. Thiste dvar blandt de første Provinsbyer, der indførte Tennisspillet, men Forholdene, man har arbejdet under, er ikke tilfredsstillende. Man savner en Hal.

Badmintonporten er en ny Sport paa Egnen som overalt i Landet, men den har forløbig samlet adskillige flere Deltagere end Tennissporten, og har en meget stor Fremtid foran sig, naar man faar løst Baneforholdene. Det er ikke alene i Thisted et der spilles Badminton, men i mange af Landkommunerne, hvor man benytter de kommunale Gymnastiksale. Holdene har i de senere Aar deltaget i flere Turneringer. I Thisted har man foreløbig havdet sig som de bedste og fuldtud paa Højde med de fleste Byer i Jylland, men ogsaa paa Landet er man godt med, og der findes rundt i Landkommunerne mange gode Spillere.

Cykelsport, Brydning, Bueskydning og Boksning.

Cyklesporten kender man ikke i Nutiden i Thy og Vester Han Herred, men der var en Gang, da man ogsaa dyrkede denne Sport. Det var særlig i 90'erne og omkring Aarhundredeskiftet, hvor der blev afholdt ikke saa faa Cykelløb. Det var Landevejsløb, da man ikke havde nogen Bane, og der var ogsaa Deltagere fra adskillige af Landsbyerne. Af disse kan nævnes Peter Sørensen og Snedker Hancke fra Hurup. Saa sent som 1910 kørtes der Cykelløb, men derefter forsvandt Interessen for denne Sportsgren. Fhv. Elektricitetsværksbestyrer Helge Jensen, Thisted, var i sin Tid en anerkendt Cykelrytter, der deltog i mange Landevejsløb over hele Jylland.

Brydesporten var for 20-30 Aar siden meget populær paa Egnen, og i Thisted havde man en Former, Mads Flint, der tog Kampen op mod selve Bech Olsen. Der var en Brydeklub i Thisted, og man havde Træningslokale paa Realskolen, hvor man ogsaa drev Vægtløftning, ligesom der indenfor Klubben fandtes et Par Kaardefægttere. Thisted havde en Danmarks mester i Brydning dengang. Det har man aldrig haft siden. Sporten gik i Dvale, er siden med Mellemrum livet op igen, men har aldrig faaet Tag i Ungdommen, og har ikke været øvet de sidste mange Aar. Det samme gælder Vægtløftning og Fægtning, og i denne Forbindelse kan oplyses, at man heller ikke driver Kricketsporten, hvor mærkeligt det end lyder. Engang i Tidernes Morgen havde Thisted Idrætsklub ogsaa denne Idrætsgren paa Programmet, men den overskyggedes af andre Idrætsgrene, og Kriket har ikke været spillet i mange, mange Aar.

Bueskydning er en af de helt nye Idrætsgrene som saa smaat ham begyndt at vise sig i Thisted, og nogen Fremtid har den vel, selvom man sikkert ikke maa overvurdere denne Idrætsgrens Tiltrækningsevne.

Boksesporten ham aldrig formaaet at faa rigtig Tag i Landsdelens Ungdom. I Thisted har der gennem de sidste mange Aar været en Bokseklub, der snart har ligget i Dvale og snart er livet op igen, men aldrig har naaet de store Højder. Bedst Gang har der været i Foreningen i Krigsaarene, da der ogsaa oprettedes enkelte Klubber rundt i Landkommunerne. Det synes dog, som denne Idrætsgren ham mere end svært ved at faa fat i Ungdommen.

Gymnastiken i T. I. K.

En Omtale af Idrætten i Thy og Vester Han Herred kommer ikke udenom Gymnastikken i Thisted Idrætsklub, idet det trods Fodbolds og Atletiks store sportslige Resultater er den Sportsgren indenfor Klubben, der tæller de fleste Udøvere. Det var først, da Lærer Mar. Jørgensen kom til i 1919, at der blev rigtig Gang i Gymnastikken, men siden har der været god Tilslutning, og der har deltaget mange Hold. Højest naaede man under Krigen, da man var oppe paa henved 500 Gymnaster. Indenfor Klubben har man drevet Konkurrencegymnastikken, som for Tiden er nede i en Bølgedal, men som i mange Aar havde vældig Tag i Thistedes idrætsinteresserede Ungdom. Konkurrenceholdene klarede sig godt i Konkurrencerne med Nabobyerne og gav en Række Opvisninger Landsdelen over. Mod Slutningen af Krigen 1940-45 startede man en Træningslejr i Sennels, der gennemføres Aar efter Aar og ledes af den fleraarige danske Mester, Arnold Thomsen, Esbjerg.

Idrætsugerne.

Igennem Konkurrencer og Opvisninger følger Befolkningen de enkelte Idrætsgrenes Præstationer, men der er de senere Aar særlig een Form for Arbejdet udadtil, som har vakt stor Interesse. Det er de saakaldte Idrætsuger, der nu holdes i snart sagt hver eneste Kommune, og hvor man søger at skaffe de bedste Idrætsfolk, som kan skaffes, dels for at kæmpe med Egnens egne, dels for at virke som en Propaganda for Idrætten. I Thisted er disse Idrætsuger blevet gennemført i et saadant Omfang og med en saadan Succes, at denne Uge er en aarlig tilbagevendende Begivenhed, som hele Befolkningen venter paa. Det var Thisted Idrætsklub, der i sin Tid startede sammen med Thisted Amts Skytteforening, men snart dannede man Idrætssamvirket i Thisted, en Sammenslutning af alle Byens Idrætsforeninger, der ikke blot har til Formaal at arrangere Idrætsugen, men i lige saa høj Grad at tage Vare paa Idrættens Udøvelse paa mange Omraader. Det var ved denne Idrætsuge, der blev saa berømt Landet over, at Radioen fandt Vej til en Samtale derom, at Løberen Aksel Pedersen, Nykøbing, fik sit store Gennembrud ved at løbe paa Aarets bedste 3 km Tid. Det er blevet en Idrætsuge, der samler op imod 20,000 Mennesker og giver et pænt Overskud til de deltagende Foreninger. I 1946 gennemførte man en helt igennem nordisk Idrætsuge med Deltagelse af Idrætsfolk fra baade Norge og Sverige, henved 100 Deltagere.

Ogsaa paa Landet er man kommet godt i Gang med disse Idrætsuger, der florerer i den stille Tid om Sommeren og er med til at gøre Idrætten endnu mere populær i den brede Befolkning.

Thisted Sejlklub har aldrig mønstret nogen egentlig stor Flaade, men mange smukke Baade har dog haft hjemsted i Thisted. Dette Billede viser "Kaperen", tilh. Konsortiet Grusgaard Jensen, Johs. Jensen, Tage Jensen, Carl Jensen og Poul Søndergaard.

Stadion i Thisted.

Naturligvis maa en Landsdels Ungdom have gode Forhold at arbejde under. Det er ogsaa Tilfældet de fleste Steder, men visse Steder lider man af Mangler, som bør afhjælpes i de kommende Aar. Fra mange Sider, og ikke mindst fra Idrættens egen Side, er der ofret meget for at give Ungdommen de bedste Betingelser for at drive deres Sport under. Det bedste Eksempel er Stadion i Thisted, som nu ejes af Thisted Idrætsklub, der er Landsdelens største Idrætsforening og den Forening; der har de fleste Idrætsgrene paa Programmet. I 1925 afholdt Klubben en Bazar, hvis Overskud skulde henlægges til et Stadionfond. Der indkom 3300 Kr., som dannede det oprindelige Grundlag til et moderne Idrætsanlæg i Thisted. Siden afholdt Klubben mange Bazarer, og der henlagdes mange Penge til samme Formaal.

I 1933 blev Stadionsagen aktuel. Byen kostede adskillige Penge paa Foretagendet, men Idrætsklubben selv fik mere end Brug for de mange Tusinde Kroner, man havde samlet ind. 8. August 1937 indviedes det flotte Stadion, som var T. I. K.s eget. Til trods for de mange Penge, man havde sparet sammen, begyndte man med en Gæld paa 12,000 Kr. Efter Planen skulde Gælden være afviklet i 1947, men allerede i 1942 var den betalt, og Klubben havde endda en Del Penge.

Nu staar Thisted Stadion foran en ny stor Udvidelse, der vil koste mange, mange Penge, og ogsaa rundt i Landsdelen vil der være Idrætsanlæg, som trænger til Omforandring eller Fornyelse, men kan der herske Tvivl om, at ønskerne vil blive opfyldt, før eller siden. Næppe.

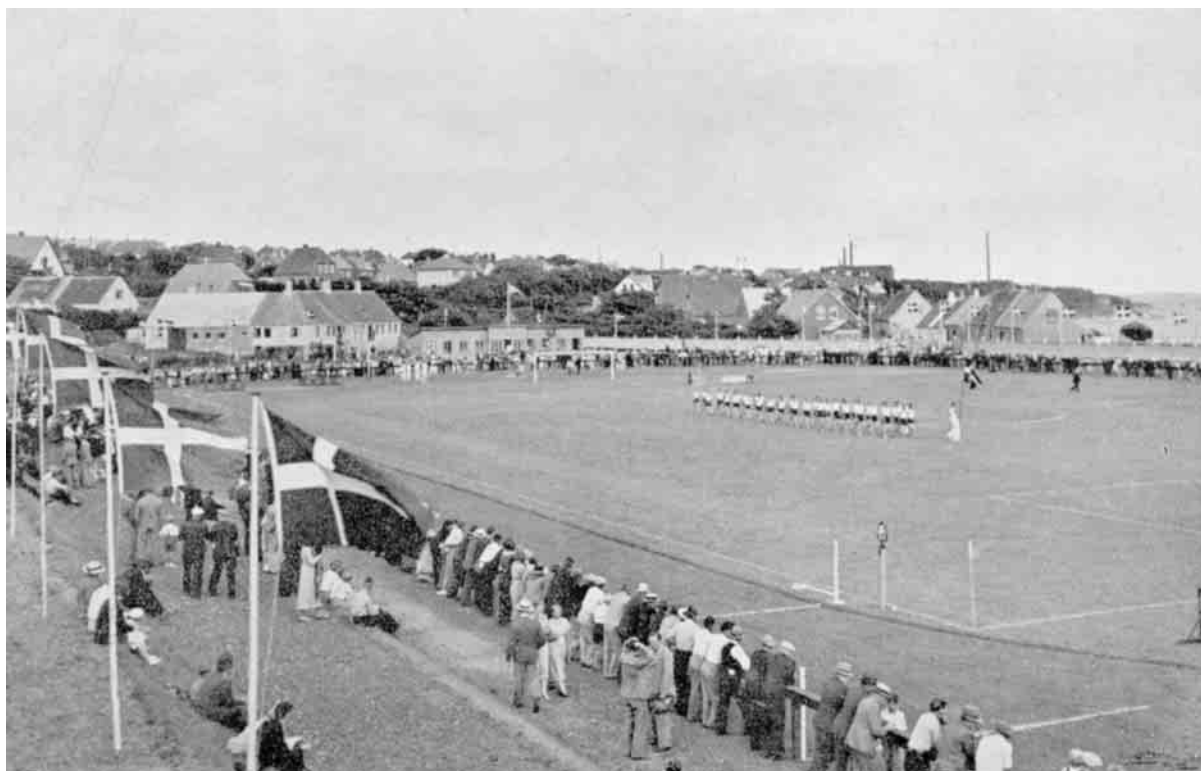
Thisted er Stedet, hvor de fleste Ønsker trænger sig paa. Her mangler man i allerhøjeste Grad en Tennis- og Badmintonhal, idet særlig den sidstnævnte Sport drives under meget miserable Vilkaar. Der foreligger ogsaa Planer og Tegninger, og man har faaet skænket en Grund af Byen, men mangler endnu det nødvendige Beløb, selvom man har indsamlet 40,000 Kr. Ogsaa paa andre Omraader, som tidligere er nævnt i denne Artikel, trænger man til Forbedringer eller Nyanlæg, som vil komme med Tiden. Forholdene maa løses engang.

Skoleidrætten.

Et betydningsfuldt Led i Opnaaelsen af endnu bedre Forhold for Idrætten og endnu flere Deltagere i de forskellige Idrætsgrene maa Skoleidrætten siges at være, naar den føres ud i Livet under den Form, som det netop nu er vedtaget. I adskillige Aar har man i vore Nabolande drevet Skoleidrætten paa organiseret Maade, hvilken Idé nu er taget op af de hjemlige Myndigheder.

Netop fordi Skoleidrætten vil faa afgørende Betydning paa Landet, er den af saa stor Værdi. I Byerne kan de mange Børn sagtens faa Lejlighed til at deltage i Idrætten, idet Foreningerne her gerne ser Børnene øve sig og for det meste har Instruktører til Raadighed. Paa Landet har det mange Steder skortet paa Interessen, man har manglet Instruktører, og i det hele taget har Forholdene for Idrætten været saa daarlige, som man overhovedet kunde tænke sig.

Der synes nu at være Haab om, at der sker en Ændring paa dette Omraade. Der er i Thisted Amt nedsat et Udvalg, der skal forberede et Fremstød for Skoleidrætten. I de senere Aar har man gennemført noget i samme Retning, idet man har holdt Skoleidrætsstævner. Dette har ikke været nok. Der, hvor man skal sætte ind, er i det daglige Arbejde i Skolen. Børnene skal have Lejlighed til at øve sig i Idrættens forskellige Grene. De skal have Lejlighed til at faa deres Interesser vakt og deres Evner plejet. Det forudsætter i første Række, at Instruktørspørgsmaalet løses, og det er da ogsaa Meningen, at man vil sætte ind her. Der har i 1947 været afholdt flere Instruktionskursus i fri

Thisted Stadion, der ligger smukt ved Dragsbækbugten, indviedes d. 8. August 1938, ved hvilken Lejlighed dette Billede blev taget. Det kostede ca. 90.000 Kr. foruden Grunden. Thisted Kommune skænkede den planerede Grund samt yderligere ca. 50.000 Kr., og T.I.K. skaffede Restbeløbet ved Afholdelse af Bazarer. (L. H. Gram fot.)

Idræt for Landsdelens Lærerkrafter, og lykkes det at skabe tilstrækkelig Interesse netop hos disse Børneopdragere, skulde Grundlaget være lagt for, at ogsaa Landsbyens Unge kan faa Andel i de Goder, som Idrætten trods alt indebærer.

Det er af afgørende Betydning, at Børnene kommer Idrætten paa nært Hold saa tidligt som muligt. Det skulde der nu være skabt Mulighed for. Automatisk vil Rekrutteringen derefter komme til Klubberne, og der skulde ikke i de kommende Aar være Mangel paa Tilgang. Idrætten skal efter alt at dømme over en jævn Bank gaa en god og sikker Fremtid i Møde, - ogsaa her i "Landet mod Nordvest".

Fremtiden.

Er der end et og andet, som man kunde ønske anderledes indenfor Idrætten i Thy og Vester Han Herred, maa den sportslige Stilling betegnes som god. Der savnes sine Steder Nyanlæg, og Forbedringer ønskes andre Steder, men stort set har Idrættens forskellige Grene gode Kaar at arbejde under. Der har i Landsdelen altid været en stor og dygtig Lederstab, der har forstaaet at faa fat paa de Unge og give dem gode Impulser. Fra Myndighedernes Side har man ikke været bange for at række en hjælpende Haand, og hos Befolkningen har man mødt en stadig stigende Interesse. Paa mange Omraader staar Idrætten i denne Landsdel foran en Fremtid med Fremgang og forøget Interesse. Det er der kun Grund til at hilse med Glæde, thi den Ungdom, der tilbringer sin Fritid paa Idrætspladserne og i Gymnastiksalene er langt fra den ringeste Ungdom.

(Kilde: Landet mod Nordvest bd. 2, side 291-306).